

ACC. N:R M. 14247: 1-5.

Landskap: *H. allhand*..... Upptecknare: *Sperling Bengtsson, Hvarplinge*^{Milnes}
Härad: *H. almtand*..... Berättare: *Knut Bengtsson,* "
Socken: *H. arplinge*..... Berättarens yrke: *fiskare*
Uppteckningsår: *1956*..... Född år *1904* i *H. arplinge*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Liska. s. 1-5.

1.

ACC. N:R M. 14247:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Fisket vid Harplingekusten bedrivs numera endast som kustfiske
enär inga hamnar finnas på denna kuststräcke varför endast mindre
båtar kunna användas.

Höst och vinter fiskas torsk med backor(långrev) och pilk.
Vår och sommar flatfisk såsom sjötunga, rödspotta, flundra(sand-
skädda), pigg- och slätvar.

Hummer fiskas maj -15 juli samt 15 september-slutet av oktober.

Backorna tillverkas som regel av nr 12/30 vänsterslaget garn
tavsar (tjänsor) nr 16/9 vänsterlagt garn, krokar som regel nr 1
eller 1/0. De består alltid av 100 krok med ett mellanrum av en
till en och enhalv meter mellan varje. Vid fiske sammankopplas öns-
kat antal sådana längder till en för att vid torkning åter skil-
jas åt. Impregnering sker med trätjära eller andra slag av impreg-
neringsmedel. Backorna agnas med sjömask, blåmusslor eller sill. De
sättas alltid till botten.

Vid pilkning av torsk användes numera alltid linor av nylon
samt pilkar av olika slag. De gamla hemstöpta pilkarna av tenn an-
vändas numera aldrig.

Flundrenäten äro som regel 90 m. långa och 5 fot djupa, slingorna

2.

ACC. N:R M.

14247:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET

LUND

2.

av garn 50/6 eller 60/6 maskstorlek 10 varv pr aln. Tälnen av 12/30 eller 12/36 vänsterlagt garn, flöten av bark. Slingorna köpas numera från fabrik. Vid montering bindes en halvmaska i över och underkant på slingan av vanligen garn nr 12/6. Flöten fastsätts på övertältn med ett avstånd av 45 cm. och 9 lösa maskor mellan varje, maskorna löper fritt på tälnen mellan varje flöte.

På undertältn som göres något kortare fastsys med ett ~~mellanrum~~ avstånd av 2 m. 30 cm. bitar av blysnäkteln nr 4. Även här löper maskorna fritt på tälnen mellan varje sänke.

Vid lagning användes vanligen nål av trä samt s.k. bot eller byggkniv. Impregnering sker med kautchuk, bark eller annan nätfärg.

Hummerkuporna är av skilda slag. Den mest använda är 1 m. lång 0,5 m. bred och består av en träram på vilken fästas 3 stycken bågar av enträ. På dessa fästas tre till fem tunna käppar och över denna stomme spännes ett nät (maskstorlek och grovlek av garn äro här varierande). I varje ända av kupan finnes en ingång för hummer samt en sten som sänke. Dessutom sättes på mittbågen en klyka av enträ för upphängning av agnet, vilket består av olika slags fisk:

3.

ACC. N:R M. 14247:3.

färsk, salt eller torkad.

Dessa slag av redskap äro givetvis inte standard men de mest använda på denna kuststräcka.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

3.

ACC. N:R M. 14247:4

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

4

Alltefter som backörn tillverkas eller redas upp träs krokarna på en "klöve", en ung. tjugo cm. lång käpp som klyvts till nästan hela längden. Därvid träs krokarna i klyvningen och tjänsor och linna få hänga fritt för torkning. På en sådan klöve får plats etthundra krok, som även kallas etthundra backor.

När backorna agnas, ~~en~~ läggs de på ett backetråg, som består av en botten, ung. en gång en halv meter med låga kanter på tre sidor. Kortsidans kant är försedd med handtag och motsatta kortsidan, som är öppen, med ett hål där klöven med backorna sättes. Vid handtaget lägges linan och där bredvid, mot den öppna sidan, läggs de agnade krokarna på en sandbädd. När en rad tvärs över tråget är färdig, hölljes denna över med ett tunt sandlager och nästa rad läggs ovanpå. Så läggs rad efter rad ut till den öppna sidan av tråget, ett sandlager läggs över sista raden och tampen på linan läggs till redsatt kopplas till andra backor eller vakare när de sätts.

För att utmärka platsen för redskapen används vakare, som tillverkas av trä eller kork, "flä", på vilken sättes en käpp med en flagga e. dyl. Vid vakaren fästes en smäcker lina, "håll", som anpassas efter

ACC. N:R M. 14247:5.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

5.

djupet på fiskeplatsen. Till förankring av vakare och backor används som regel en sten, undantagsvis dragg. Från detta sänke fortsättes hållet någon famn, och på detta kopplas backorna på. Backorna sättas med en vakare i varje ända av länken för att kunna dragas så mycket som möjligt med vind och ström. När detta sker läggs de upp på backetråget för att sedan redas ut, och till hjälp att ta in större torskar används håv eller huggkrok, "borknäpp". Till att ta upp lösslitna backor används en liten dragg.

På grund av hummerfiskets lokalisering till ett relativt litet område invid Sälrevet har varje fiskelag sina färger och märken på hummerkupornas vakare, vilket ej lär förekomma på annat håll.

Sommartid när makrillen går till, fiskas denna med dörj. Sådana gjordes förr med blyränke av varierande storlek, som man bytade ut allt efter båtens fart och det djup makrillen gick på. Vid detta sänke sattes en någon famn lång tjänsa med krok som agnades. Numera sättas fem - sex krokar efter sänket med något blankt eller rött vid krokarna, som då ej behöva agnas. Denna dörj fästes på en lina, som släpas efter en segel- eller motorbåt.